

כ"ד באב התשס"ט
13.8.2009

לכבוד
שר הבריאות

דין וחשבון לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים [נוסח חדש],
התשל"ז – 1976

בענין:

ד"ר בעז לב, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות באמצעות באת כחו,
עוה"ד שרה שר-לב מלשכת היועצת המשפטית, משרד התובע הראשי משרד
הבריאות, ירושלים

הקובל

- נגד -

ד"ר סרגיי ספקטור ~~המנהל הכללי של משרד הבריאות~~ רופא מורשה, בעל רשיון ~~משרד הבריאות~~ ותואר מומחה
בנוירוכירורגיה, ע"י ב"כ עוה"ד יעקב עוזיאל

הנקבל

1. הקובלנה –

ביום 6.7.2009 הגיש הד"ר בועז לב המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה נגד הנקבל (להלן – הקובלנה), על כי, בית משפט השלום בירושלים, בת.פ. 7284/08, הרשיע את הנקבל בעבירת זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, לפי סעיף 418 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 ולפיכך גילה התנהגות שאינה חולמת רופא מורשה והורשע בעבירות פליליות, כאמור בסעיפים 1(1) ו- (5) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976 (להלן – הפקודה).

2. הוועדה -

אתה מינית אותנו הח"מ, להיות ועדה שתדון בקובלנה (לחלן - הוועדה) והוועדה התכנסה לדון בקובלנה, ביום 30.7.2009.

3. האירועים שברקע הקובלנה -

3.1 העובדות שעל פיהן הורשע הנקבל -

העובדות שעל פיהן הורשע הנקבל, פורטו בפסק דינו של בית משפט השלום בירושלים, שניתן ביום 1.7.2009 בתיק 7284/08 (לחלן - פסק הדין), כדלקמן:

הנקבל ניתח, ביום 30.7.2003, את מי שייקרא לחלן - המתלונן בראשו. קודם לניתוח, נפגש הנקבל, בימים 17.6.2003 ו- 29.7.2003, עם המתלונן ואשתו וסוכם שהנקבל יבצע את הניתוח.

ביום 7.10.2003, במהלך ביקור שלאחר הניתוח, הביעה אשת המתלונן את כעסה בפני הנקבל, עקב חוסר שביעות רצונה ורצון המתלונן מתוצאות הניתוח. הנקבל הבין מתוכן דברי אשת המתלונן כי בכוונתה ובכוונת המתלונן, להגיש תביעה נגדו.

לאחר חיום האמור ולאחר שהנקבל הבין שקיימת כוונה להגיש נגדו תביעה, זיין הנקבל את טופס ההסכמה לניתוח ובו פירוט של סוג הניתוח וסיכוניו (לחלן - טופס ההסכמה), מתוך כוונה לשפר את מצבו לקראת ההליך המשפטי הצפוי. הנקבל הוסיף בטופס ההסכמה תוכן, במקום המפרט את חבציות מהן סובל המתלונן ובהמשך לתוכן המפרט את סיכוני הניתוח, הוסיף הנקבל את המילים: "הפרעות דיבור וזיכרון, בעיות ריכוז, התכווצויות", עוד הוסיף הנקבל בטופס, סימין סביב המילים המעידות על כך שהטיפול אינו בעל אופי חדשני, דבר שלא הופיע קודם לכן בטופס.

3.2 הסדר הטיעון, ההרשעה וגזר הדין -

בהתאם לחסדר טיעון, שבין הנקבל וב"כ המדינה, חודה הנקבל בעובדות שבכתב האישום, בית המשפט חרשע את הנקבל כאמור, בעבירות זיוף וגזר עליו, שלושה חדשי מאסר, שאותן ירצה בעבודות שירות, במרכז לרכיבה טיפולית, החל מיום 18.8.2009. עוד נגזר על הנקבל מאסר על תנאי של שישה חודשים, אותו לא ירצה, אלא אם יעבור, תוך שלוש שנים, עבירה של זיוף וכן הוטל עליו לשלם פיצוי למתלונן.

4. התליך בפני הוועדה -

4.1 בדיון שקיימה הוועדה בקובלנה, ביום 30.7.2009, חופיעו בפניה: הנקבל, עו"ד יעקב עוזיאל, בא כחו של הנקבל וכן עו"ד שר שלב, באת כח הקובל.

בפתח הדיון הודיע ב"כ הנקבל כי הנקבל מודה בביצוע העבירה שהורשע בה, כי אין בדעתו לערער על הרשעתו או על גזר הדין וכי הוא אך מבקש לטעון לעניין חנינה המשמעתית.

לאור הודעת ב"כ הנקבל, התמקד הדיון בשאלת חנינה המשמעתית הראויה בנסיבות העניין.

4.2 מטעם הנקבל, העידו בפני הוועדה, שבעה עדים ובחם פרופ' רייכנטל שכיהן בעבר כמנהל המחלקה הנוירוכירורגית בבית החולים סורוקה, דר' גודמן, רופא מרדים בכיר ורופא טיפול נמרץ בכיר, האחראי על מרכז חדר ניתוח והתאוששות בבית החולים הדסה בעין כרם, פרופ' אברהם רכס מבית החולים הדסה, אחות המחלקה הנוירו כירורגית בהדסה, שני מטופלים שנותחו על ידי הנקבל וכן בן משפחה של מטופלת שנותחה על ידי הנקבל.

עוד הגיש ב"כ הנקבל שורה ארוכה של מכתבים מגורמים שונים ובחם רופאים מומחים וידועי שם בתחום הנוירוכירורגיה, לרבות עמיתים לעבודה של הנקבל בבית החולים הדסה ובחם גם מנכ"ל בית החולים, מנהל בית החולים ומנהל המחלקה שבה עובד הנקבל, הרב אברהם פירר יו"ר אגודת עזרה למרפא, דיקן הפקולטה לרפואה בירושלים, עמותות סיוע לחולים ושורה של מטופלים ובני משפחה של מטופלים.

מדברי העדים ומהאמור במכתבים שהוגשו כאמור על ידי הנקבל עולה, כי: **מבחינת מקצועית** - הנקבל נחשב, בעיני רבים, למנתח מס' 1 בתחום הנוירוכירורגיה והניתוחים המסובכים של גידולים במוח, בבסיס חולגולת, תחומים שבהם אין מומחים רבים בישראל וכי העדרו מעבודתו, עקב השעיית רשיונו לעסוק ברפואה, יגרום נזק לציבור בכלל ולחולים הממתינים לו. עוד עלה מאלה, שהנקבל צבר נסיון מקצועי רב בתחומים האמורים, שהוא מסור לעבודתו באורח יוצא דופן, וכדברי אחד המומחים בתחום: "... מדובר בכירורג מוכשר ביותר, בעל יכולת בלתי שגרתית לקריאה נכונה של השדה הניתוחי, טכניקה כירורגית גבוהה, קור רוח, תושיה ומעל הכל דבקות במטרה - קרי כריתה אופטימלית של הגידול תוך שמירה קפדנית על בטיחות החולה."

מבחינת אנושית - זכה הנקבל לדברי שבח יוצאי דופן, על יחסו האישי והאנושי למטופליו ולבני משפחותיהם, על תשומת הלב והזמן שהוא מקדיש, קודם לניתוח, בהסבר יסודי ומלא למטופל ולבני משפחתו על הטיפול ותוצאותיו הצפויות, הניתן באורח נינוח ומרגיע. עוד זוכה הנקבל להערכה על המעקב המסור אחר מצב המטופלים, לאחר הניתוח, תוך ירידה לפרטים, בשיתוף פעולה עם הצוות הסיעודי והפרה רפואי ותוך מתן התייחסות לכל בעיה, קלה כחמורה. ממכתבי מטופלים ובני משפחה של מטופלים, כמו גם של מי שעובדים עם הנקבל, עולה הערכה רבה לאשיותו הנעימה, לגישתו המסורה והדאגנית של הנקבל למטופליו, ולנכונותו לסייע ולייעץ בכל צניין ולכל אדם, בכל עת, בלא קשר לשעות העבודה והכוננות. עוד זוכה הנקבל, לדברי שבח על עבודתו כמורה בפקולטה לרפואה ועל פעילותו בהדרכת חמתמחים והצוות הסיעודי.

בנוסף לעדים האמורים העיד **הנקבל**, ובדבריו עמד בעיקר על אלה: הוא מצטער על מעשיו, שגרמו נזק לאחרים ולו עצמו וכי הוא מתקשה לתת הסבר למעשיו שבגינם חורשע.

לדברי הנקבל, הוא הגיע לישראל, לאחר קריירה של עשר שנים כמנתח ברוסיה ובבוא לישראל, חיח עליו לחזור לתחילת דרכו המקצועית, לעבור תקופת התמחות ולעמוד בבחינות.

עד לארועים האמורים, עבד הנקבל כעשרים שנים כמנתח, כאשר עבודתו עומדת במרכז חייו והוא מקדיש לעבודתו את מרבית שעות חיממה. לדברי הנקבל, בכל שנות עבודתו הוא מעולם לא נקלע לעימות כלשהו עם חולה או עם בן משפחה של חולה וכי עד למקרה זה, הוא זכה אך להערכה רבה על עבודתו.

על הרקע האמור, משנראה היה שהוא מצא את מקומו בישראל, הן מבחינה משפחתית והן מבחינת מקצועית, היה הנקבל המום משאשת המתלונן התנפלה עליו בצעקות ולפתע נדמה היה לו שכל עולמו קורס ולפיכך הוא פעל מתוך לחץ.

הנקבל טען כי הוא מודאג, לא רק לגורלו ולגורל בני משפחתו, אלא גם ובעיקר לגורל החולים הזקוקים לו. לדברי הנקבל, הוא עובד עתה בקצב מוגבר ועושה ככל יכולתו, על מנת להספיק ולטפל בחולים הממתינים לטיפולו. הנקבל הוסיף כי חולים רבים פונים אליו ומבקשים להקדים את הטיפול בהם, מחשש שימנע ממנו לעשות כן, בעקבות החליך המשמעותי, אלא שעם כל רצונו להענות לכל הפניות, הוא חושש שלא יעלה בידו להענות לכל החולים התלויים בו והוא חושש לגורלם.

הנקבל ביקש מהוועדה להתחשב בכל אלה ולאפשר לו להמשיך בעבודתו, גם אם במגבלות הנובעות מעבודות השירות שנגזרו עליו.

4.3 טיעוני הצדדים, פני שהועלו בפני הוועדה, הן קדלקמן:

טיעוני פאת כח הקובל -

4.3.1 כאמור בפסק הדין, הנקבל זייף מסמך שבתיק הרפואי מתוך כוונה ברורה לשבש הליכי משפט, לחקשות על המתלונן ובני משפחתו בתביעה שהיה בכוונתם להגיש כנגדו ומתוך כוונה, לחשיג במרמה תוצאה שתחא לטובתו בהליך משפטי.

4.3.2 המעשה שעשה הנקבל, חמור ויש בו כדי לפגוע באמון הניתן ברופאים ובאמיתות המסמכים שבתיקים הרפואיים, שעה שבין רופא לחולה מתחייבים יחסי אמון מיוחדים וכי אלה מהווים בסיס הכרחי לקשר שבין רופא לחולה.

4.3.3 בייכ הקובל עמדה על חקשיים שעמם נאלצה להתמודד אשת המתלונן, בשל מעשיו של הנקבל שגם בתחילה התכחש להם, כאשר מעבר להתמודדות עם

מצבו הקשה של המתלונן, חיה עליה להתמודד עם בית החולים, המשטרה, הפרקליטות ומשרד הבריאות, על מנת לשכנע כי המסמכים שבתיק הרפואי זוייפו.

4.3.4 אמצעי המשמעת, צריך שיבטא מסר ברור כלפי הנקבל, כלפי העוסקים ברפואה בכלל ואף כלפי הציבור, לגבי החומרה שהמערכת הרפואית מייחסת למעשה זיוף בכלל ולזיוף מסמך בתיק הרפואי, בעיקר.

4.3.5 מדובר במעשה חמור הראוי לעונש פלילי ובנוסף לכך לאמצעי משמעת של התליה לתקופה משמעותית העולה על שישה חדשים. ואולם בהתחשב בחוות הדעת החיוביות על הנקבל ובאינטרס הציבור, לאור העובדה שהנקבל הוא מומחה בולט בתחום שבו יש מומחים מועטים, ועל מנת למנוע נזק מחולים חזקוקים לטיפולו של הנקבל, אמצעי המשמעת הראוי יהא, התליית רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, למשך תקופה של חמישה חדשים, כאשר בגדר זמן זה תובא בחשבון תקופת העבודות לטובת הציבור שנגזרה על הנקבל, דהיינו: שתקופת התליית הרשיון, תחול במהלך תקופת עבודות השירות וכן במהלך חדשיים נוספים.

טיעוני בא כח הנקבל -

4.3.6 יש לתת את הדעת לכך, שבסופו של דבר לזיוף המסמך שבתיק הרפואי, לא היתה השלכה על התביעה שהגיש המתלונן נגד הנקבל, שכן בפני בית המשפט עמד התיק הרפואי בנוסחו המקורי.

4.3.7 הנקבל הפנים היטב את חומרת המעשה.

4.3.8 הנקבל הוא רופא מצטיין העושה ימים ולילות על מנת להציל אנשים ממוות ונכות קשה. דברי העדים והאמור במסמכים שהוגשו לוועדה, מלמדים על יכולת מקצועית ומסירות למטופלים יוצאי דופן, אשר צריך שיעמדו לזכות הנקבל. מדברי העדים והמסמכים, עולה בברור שמדובר באירוע נקודתי חד פעמי שלא ישוב, אשר נבע כתוצאה מלחץ רגעי, בנסיבות מפתיעות שהנקבל לא היה מורגל בהן כל שנות עבודתו.

4.3.9 מדובר במעשה שנעשה לפני כ-5 שנים, מאז פורסם העניין באופן נרחב ופעמים רבות באמצעי התקשורת ואלו גרמו לנקבל נזק חמור.

4.3.10 הנקבל נענש בכל החומרה במסגרת החליק הפלילי ובעקבות הפרסום הנרחב שגם חזר על עצמו פעמים רבות ואינטרס הציבור הוא, כי בנסיבות העניין, אמצעי המשמעת הראוי יהא התליית רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, לתקופה של חודש ימים, במהלך תקופת עבודות השירות. זאת על מנת שהפגיעה בחולים המטופלים על ידי הנקבל, תחא מינימאלית ויתאפשר לנקבל לעמוד לרשות החולים, גם במקרי חירום.

5. המלצת הוועדה -

הוועדה סבורה שלא ניתן להקל בחומרת המעשה שבגינו הורשע הנקבל. זיוף מסמך חמור כשלעצמו ואף בחקש הכללי, גם אילו לא דובר במסמך הקשור לטיפול רפואי, או בתיעוד ההסכמה שניתנה על ידי החולה, יש בעצם המעשה כדי לפגוע באמינות מבצע הזיוף ובאמון חנית בו.

אלא שבהקשר הדברים, גוברת חומרת המעשה. עניינו בשינוי מסמך המחווה חלק מהתיק הרפואי של מטופל, האמור גם להיות בסיס לחמשך הטיפול בחולה, על כל משתמע מכך. זאת ועוד, בית המשפט ציין במפורש בפסק דינו, כי הזיוף נעשה במטרה לשנות את התשתית העובדתית, האמורה לעמוד במרכזו של חליק משפטי צפוי. זאת על מנת לשפר את מצבו של הנקבל, באותו חליק, משמע, במטרה להביא לשיבוש חליכי משפט.

במעשה זה, יש כדי לפגוע לא רק באמינות הנקבל, אלא בעוסקים ברפואה בכלל. אמון המחווה יסוד ובסיס ליחסי רופא מטופל וליכולתם של רופאים למלא את תפקידם.

בייח הנקבל, סבור כי על הוועדה לחבא בגדר שיקוליה את העובדה שבנסיבות העניין, לזיוף המסמך לא היתה בפועל השלכה על אותו חליק משפטי, אלא שלדעת הוועדה, אין בכך כדי להפחית מחומרת המעשה, מחיותו מעשה עבירה, או מחיותו מעשה שאינו הולם התמחוות של רופא מורשה, כאמור בסעיף 41 לפקודה.

מאידך, בפני הוועדה נפרשה שורה ארוכה של עדויות ומכתבים, המלמדים על היות הנקבל רופא למופת, הזוכה להערכה יוצאת דופן, הן מבחינת רמתו המקצועית, המסירות לעבודתו ולמטופליו והן מבחינת אישיותו ויחסיו עם כל הסובבים אותו, מטופלים, בני משפחותיהם, סגל העובדים, עמיתיו למקצוע ואף תלמידיו. כך גם יש לזכור, בחקשר זה, כי דרכו של הנקבל, להכרה ולהערכה שהוא זוכה לה כיום, לא היתה מחקלות. הנקבל עשה את לימודיו ברוסיה ולאחר שזכה לעבוד שם כרופא, הוא נדרש לחזור ולהתמחות פעם נוספת ולעמוד לבחינות, לאחר שעלה לישראל.

נדה על האמת, כי התקשינו ליישב בין שני קטבים אלה. הרושם שנתר בנו, בסיומו של דיון, הוא כי כחציג קיצוני להתנהגותו הרגילה של הנקבל במסגרת עבודתו, משך כשני עשורים, המאופיינת בקור רוח ובשיקול דעת, הנקבל עשה את המעשה החמור והפסול, משנתקף בחדרה. ברצוננו להבהיר, כי אין בכך לדעתנו כדי להפחית מחומרת המעשה, או מהשלכותיו ואולם נתנו דעתנו לכך, שמדובר במקרה יחיד וחריג, על רקע התנהגותו הרגילה של הנקבל.

עוד נתנו דעתנו לכך כי מאז נעשה המעשה, חלפו כשש שנים ולעולה מפסק הדיון כי לדבר הנקבל, ערמו לו, בתקופה האמורה נזקים כבדים, כי הוא הניח בקשה להתמנות כרופא ונבדקו נדחתה, בעקבות החקירה והחליט הפלילי, והוא נאלץ למיכר לזאת על חלופו לפזל את המחלקה העירוי-רפואית מהדסה, זאת גם כאשר הנקבל המשיך, כל אותה תקופה, כפי שעולה מפסק הדיון, מהעדויות שנשמעו בפנינו וממכתבי ההערכה שהוגשו מטעם הנקבל, בעבודתו הזוכה כאמור להערכה יוצאת דופן.

לאור כל האמור לעיל, אנו ממליצים בפניך, כבי השר, כי תפעיל את הסמכויות המסורות לך בפקודה וכי תתלה את רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, לתקופה של שלושה חדשים, אשר יכול שאלה יהיו חופפים לתקופה שבה הנקבל ירצה את עבודתו השירות שגזרו עליו בפסק הדיון.

פרופ. משה נוי

פרופ. עמוס ינון
נציג הסתדרות הרופאים

ע"ד רוני הורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה